

револуције. После успешно окончане Револуције ови клубови су практиковани као кандидациона тела за кандидовање представника за Конгрес, да би се временом схватило да је за победу на изборима потребна чврста организација са широком мрежом страначких одбора (и јаким централним руководством) па се тако и дошло до прве организоване странке која је названа Демократском странком. У Европи се тај страначки развитак одвијао нешто спорије па су прве странке настале у првој половини XIX века. Нешто пре тога је Француска револуција посејала семе политичког удруживања популаришући клубове (нпр. Јакобински клуб) као организацију истомишљеника, да би у Енглеској политичким странкама претходила тајна удружења и „политички савези класа“ који су били изложени притисцима и прогонима власти. До пуног замаха у организовању политичких странака у Енглеској долази након реформе из 1832. године и увођења општег права гласа јер се посланици од тада више не кандидују на основу личних, породичних и сличних веза, него се траже такве политичке организације које су у стању да окупе и обезбеде гласове великог броја бирача. До политичких странака у модерном смислу у Енглеској се дошло поступно и то проширењем организација посланика у парламенту организацијама ван парламента које воде пропаганду и изборну борбу, а то је било нужно јер су посланици у парламенту били изложени притисцима ванпарламентарних снага и организација које су их оспоравале и настојале да их потисну из власти и одузму им стечене позиције у парламенту. Тако се преко овог повезивања посланика из парламента са месном организацијом истомишљеника у изборном срезу дошло 70-их година XIX века до појаве развијених политичких странака (са централним руководством) какве су биле Конзервативна и Лабуристичка као две и данас највеће и најјаче политичке странке у парламентарном животу Велике Британије. Са развојем парламентаризма и у осталим европским земљама су ницале политичке партије (па и код нас у Србији крајем XIX века) које су, свака на свој начин, дале печат парламентаризму и обогатиле ризницу парламентарне историје Европе. Поред модерног порекла, и сам израз партија (потекао од латинске речи *part* – део) је ушао у употребу и терминологију демократског друштва као замена за превазиђене термине и облике удруживања какве су некад биле секте или групе различитог карактера и оријентације. Са настанком и развојем политичких странака (нарочито у XIX и XX веку) се повећало и интересовање науке да их проучава. И код нас и у свету се задњих деценија запажа интензивно бављење овим феноменом из чега је произашла богата литература и теорија о политичким странкама. Бројни буржоаски, али и социјалистички